

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ IT (Information Technology) ได้มีวิวัฒนาการเกิดขึ้นตามลำดับ และปัจจุบันกำลังมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากกว่ายุคใดๆที่ผ่านมา ทำให้ต้องระดมสมอง สรรพกำลังทั้งมวลเพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนาประเทศ และเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก (เนคเทค, 2544) โดยเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่อยู่มาก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับโลกครั้งใหญ่ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จนกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อทุกสิ่งทุกอย่างทั้งทาง การดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาและอื่นๆ (ยีน และสมชาย, 2546)

ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวนั้น มีส่วนทำให้เกิดผลกระทบที่เห็นได้ชัดเจนในด้านการศึกษาโดยเฉพาะในประเทศไทยได้แก่ การปฏิรูปการศึกษาซึ่งมุ่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและระบบต่างๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และทำให้เกิดมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้นโดยมีการจัดแบ่งโครงสร้างการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีตามระดับช่วงชั้น 4 ช่วงชั้นๆ ละ 3 ปี และกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดบริบทแห่งการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุม 4 สาระมาตรฐานการเรียนรู้ดังนี้ คือ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และสาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก ทั้งนี้สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นจึงต้องครอบคลุมสาระ มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทั้งหมด

ปัจจุบัน อินเทอร์เน็ต เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ขนาดใหญ่ และมีประโยชน์มาก ดังที่ ปรัชญนันท์ (2543) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ในความหมายของเว็บช่วยสอนไว้ว่า “เว็บช่วยสอนมีแนวโน้มที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดระบบการเรียนการสอนเมื่อทุกอย่างพัฒนาขึ้น เว็บช่วยสอนจะเป็นระบบการเรียนการสอนแบบก้าวกระโดดที่ล้ำหน้าสื่ออื่น ๆ เพราะสามารถเอาความสามารถของสื่อต่างๆเข้ามาใช้ภายในตัวของเว็บ ทั้งภาพและเสียงรวมทั้งระบบ สื่อสารต่าง ๆ ในแบบการศึกษาทางไกล ที่สื่อในรูปแบบอื่น ๆ ทำไม่ได้ เช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก็จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเว็บช่วยสอน เสมือนเครื่องมือตัวหนึ่งในระบบอินเทอร์เน็ต ที่จะนำผู้เรียนที่เชื่อมโยงได้ทั่วโลก และเข้าเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา”

เมื่อมองในแง่ของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ Lee (2000) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “Energizing the ESL/EFL Classroom through Internet Activities” สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศโดยใช้ข้อมูลและ กิจกรรมจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น จะช่วยให้ครูสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับรู้ข่าวสารและข้อมูลใหม่ๆได้วันต่อวันซึ่งจะสร้างความสนใจผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และการเรียน การสอนโดยใช้อินเทอร์เน็ตนั้นสามารถกระทำได้โดยการกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนทำ อาจเป็นกลุ่มหรือเดี่ยว ก็ได้ เช่น กิจกรรมล่าสมบัติ (Treasure Hunt) ซึ่งเป็นการสืบค้นหาข้อมูลที่ต้องการ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skill) ไปพร้อมกับกิจกรรมการเรียนการสอน บทความเรื่อง “The Internet for English Teaching: Guidelines for Teachers” ของ Warschauer (1997) สรุปไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนโดยผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ เวิร์ด ไซด์ เว็บ นั้น ครูควรตั้งจุดมุ่งหมายทางการสอนของตนเองและของรายวิชาให้ชัดเจนโดยเฉพาะในวิชาภาษาอังกฤษ รวมไปถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่รวมทั้งเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต มาประยุกต์ใช้ในบทเรียนและชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม และสนับสนุนแนวคิดของการนำสื่อข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ Trokeloshvili and Jost (1997) กล่าวสรุปถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในการสอนภาษาอังกฤษว่า เปรียบเสมือนเครื่องมือสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะ ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ เช่นการเขียนโฮมเพจเชิงธุรกิจ เพราะข้อมูลที่ได้อะ

เป็นข้อมูลตามสภาพจริง Singhal (1997) ยังได้กล่าวสนับสนุนว่า การเรียนการสอนภาษาโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นั้น สามารถช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจภาษาในบริบทของสังคม และวัฒนธรรมจริง ได้อย่างดี และยังสามารถสืบค้นข้อมูลที่เป็นจริง และทันสมัย อีกทั้งยังพัฒนาทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษของผู้เรียนจากการสืบค้นข้อมูลอีกด้วย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาเป็นกิจกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัยอยู่เสมอ เมื่อมีความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเรื่องใด ก็จะมีการประยุกต์แนวคิดและนำผลผลิตของความก้าวหน้านั้นมาใช้ในการเรียนการสอนภาษา McKenzie (2004) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนนั้น ควรจะวางแผนระบบตั้งแต่การเลือกเนื้อหาที่ต้องการสอนควบคู่ไป กับสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ได้จริง ในส่วนของการสนับสนุนแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย อินเทอร์เน็ตในหลักสูตรแบบมาตรฐานนั้น Betz (2000) ได้กล่าวถึงการจัดหลักสูตรกับแหล่งข้อมูล อินเทอร์เน็ตไว้ว่า “หลักสูตรทางการศึกษา (Educational Curriculum) เป็นการกำหนดทิศทางของ เนื้อหารายวิชาที่ต้องทำการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ส่วนข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet Information) เปรียบเสมือนมหาสมุทรของข้อมูลที่อยู่บนเครือข่าย เวิร์ล ไวด์ เว็บ เมื่อครูผู้สอน สามารถนำของสองสิ่งนี้มาปรับเข้าด้วยกันแล้ว รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็จะดู น่าสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็น อย่างดี”

ดวงพร (2003) ได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอนภาษาอังกฤษไว้ว่าครูส่วนใหญ่มีปัญหา ใน การผลิตและ การใช้สื่อประกอบการสอน ถึงร้อยละ 48.6 และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการสอนภาษา ร้อยละ 47.2 ซึ่งหมายความว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวนมากมีความสนใจที่จะนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างหลากหลายในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนเองหากแต่ยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตและ นำไปใช้ ดังที่ สุภาวดี (2539) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่าปัญหาที่พบบ่อยที่สุดกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ คือ ไม่มีความรู้และทักษะความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน โดยเฉพาะกับ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถสร้างความสนใจของผู้เรียนได้ การทดสอบวัด ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เมื่อเดือนมีนาคม 2547 ที่ผ่านมามีพบว่า ร้อยละ 70 ของครูผู้เข้าสอบจำนวน 9 พันคนมีผลการ

สอบไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยปัญหาที่พบบ่อยนั้นปรากฏว่า ส่วนหนึ่งมาจากการที่สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ โดยขาดทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมไปถึงครูผู้สอนไม่มีทักษะความสามารถในการผลิตขึ้นมาใหม่ (วีรนุช, 2547)

จากเหตุผลทั้งหมดข้างต้นทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3
2. ได้แนวทางในการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับช่วงชั้นอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนและครูผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนและครูผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 3 จากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงจากโรงเรียนนครบุรี โรงเรียนเฉลิมพิทยาคม โรงเรียนบ้านโคกกระชายโนนกลุ่ม โรงเรียนบ้านมาบกราด โรงเรียนบ้านหนองโบสถ์ โรงเรียนบ้านลำเพรียก โรงเรียนบ้านทรัพย์เจริญ โรงเรียนบ้านหนองตะแบก อำเภอครบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 3
3. เนื้อหาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3 พัฒนาตามการวิเคราะห์สาระมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
4. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3 โดยกำหนดความพึงพอใจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีตัวเลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งตีความตามการกำหนดคะแนนการประมาณค่าในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจในการใช้สื่อ โดยวิธีของ Likert ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	5	คะแนน	หมายถึงมีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น	4	คะแนน	หมายถึงมีความพึงพอใจมาก
ระดับความคิดเห็น	3	คะแนน	หมายถึงมีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับความคิดเห็น	2	คะแนน	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อย
ระดับความคิดเห็น	1	คะแนน	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

นิยามศัพท์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง เนื้อหา สาระการเรียนรู้ กิจกรรม แบบฝึก ทักษะ และแบบทดสอบต่างๆ ซึ่งรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และนำมา จัดทำให้สามารถศึกษาค้นคว้าผ่านโปรแกรมประเภทบราวเซอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพส่วนบุคคล โดย บรรลุอยู่ในแผ่นซีดีรอม ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เมื่อมีการต่อออกระบบ (online connection) สำหรับใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์

ความพึงพอใจในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนและครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ตามมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนนเกณฑ์
มากที่สุด	4.50 - 5.00
มาก	3.50 - 4.49
ปานกลาง	2.50 - 3.49
น้อย	1.50 - 2.49
น้อยที่สุด	1.00 - 1.49